

ПОТПУКОВНИК У ПЕНЗИЈИ РАХМАН БАНДИЋ

ВОЈНИЧКЕ И ДРУГЕ РАНЕ

Неколико месеци после опасног рањавања у терористичком нападу септембра 2003, тада тешко повређени мајор Бандић вратио се у војнички строј, у своју војну базу „Добросин“. Али и поред тридесетак гелера, колико још и данас има у телу, и лошег здравственог стања, затим ненадане и преране пензије, Рахман још не успева да оствари своје елементарно право на инвалидски додаток.

Ејно моторно возило типа „лада“ кретало се 24. септембра 2003. путем који се из Лучана стрмо диже према објекту „Гропа“ и, преко пошумљене висоравни, води до села Добросин, из кога су 2001. почели немири на југу Србије. У возилу су били мајор Рахман Бандић и војник возач Владица Субашић, који су, после методско-показне вежбе, пошли из Бујановца према свом сталном пребивалишту у војној бази „Добросин“. На километар од села Лучане, на успону, терористи су сачекали да војно возило прође и онда мучки, с леђа, рафалима из стрељачког наоружања пробушили „ладу“ на десетак места. У том терористичком нападу мајор Рахман Бандић тешко је рањен у пределу главе, слабине и шаке леве руке, док је војник Владица Субашић директно погођен са више метака, али је, захваљујући заштитном прслуку, остао неповређен.

– Тај напад није се могао избећи – казао је у нишкој Војној болници мајор Бандић. – Конфигурација терена на том подручју је таква да, када се већ крене на пут, никад не можете знати шта вас чека.

Срећом, послеоперативни ток тешко повређеног официра протекао је уредно. Неколико месеци после напада мајор Рахман Бандић се вратио у војнички строј, на исту дужност заменика команданта првог моторизованог батаљона. Опет у исту „ладу“. Опет на пут Лучане–Добросин и, опет – код својих војника на базама које обезбеђују административну линију према Космету.

Почетком 2004. мајор Бандић је одлуком министра одбране ванредно унапређен у чин потпуковника, а одмах после унапређења искрено је захвалио за сву бригу која је према њему исказана после рањавања и изјавио: „Срећан сам што сам се лично уверио да се у нашој војсци води брига о сваком човеку и преостаје ми да то и сам више чиним у раду са војницима“.

■ ПОМОЋ У НАЈТЕЖЕМ ТРЕНУТКУ

Где је данас потпуковник Рахман Бандић?

Како живи, муче ли га ране? Има ли других проблема и како гледа на своју, сада већ протеклу војну каријеру?

О свему томе разговарамо у дому породице Бандић, са Рахманом, његовом супругом Снежаном и сином Јасмином. Старији син Амел је на одмору.

Рахман Бандић рођен је у Бијелом Пољу 1957, али се са породицом убрзо преселио у Пећ где је и заволео војни позив гледајући војнике како изводе гађања на полигону Бело поље. После завршене Војне академије службовао је у Штипу, обављајући дужности командира пешадијских водова и чета, а из тог периода (1982–1989) највише се сећа честих боравака на терену и добре финансијске и стамбене збринутости. Године 1989. постављен је на дужност заменика команданта батаљона у тадашњем Титовом Велесу. Са дужност заменика команданта батаљона отићи ће у пензију, 17 година касније. Данас са горчином гледа на своје „напредовање“ у Војсци и каже: „Деведесетих година су промене вредности и успостављени неки чудни критеријуми за напредовање. Нисам се никад освртао на то; увек сам гледао напред и са оптимизмом извршавао задатке како најбоље знам и умам“.

Од 1990. до 1992. године Бандић се налази на банијском ратишту где, са својом јединицом, ствара тампон-зону ради заштите цивилног становништва. Потом долази у 78. моторизовану бригаду и посвећује се мирнодопским задацима и обуци војника. Али мир није дуго трајао.

– У рату 1999. водили смо, пре свега, рачуна да нам ниједан војника не настрада. Предузимали смо сталне покрете и били мотивисани за извршавање наменских задатака – каже Бандић.

Рат је прошао, али Бандићева јединица наставља са обезбеђењем праваца који са Космета воде у унутрашњост Србије и обода Копнене зоне безбедности, да би 2002. и посела тај простор. Јавности су добро познати сложеност и специфичност извршавања задатака контроле Копнене зоне безбедности и обезбеђења административне линије према Космету, како због теренских услова рада и живота, тако и због одређеног ризика и потенцијалне опасности од терористичких напада на објекте и људе.

Терористичког напада у којем је рањен, Рахман Бандић се добро сећа, али још више памти људе који су му пружили помоћ у тим најтежим животним тренуцима.

– Чујем се често са војником Владицом Субашићем, који је својом присебношћу и сналажљивошћу учинио да преживимо напад терориста. До нас је тада, за само седам минута, стигао старији водник Зоран Цветанов и санитарским возилом пребацио нас у Бујановац. Велику захвалност дугујем и начелнику хируршког одељења нишке Војне болнице пуковнику Александру Петковићу и ортопеду потпуковнику Зорану Шћекићу, који су успешно извели неколико операција, али и целом особљу хируршког и ортопедског одељења за сву пажњу коју су ми указивали. Шта да кажем за пуковника Милосава Симовића и друге старешине из моје јединице? Они су ми давали подршку, пружали наду и тако улили нови живот и мени и мојој породици. У тим тешким данима велику моралну, другарску и финансијску помоћ пружили ми је генерални директор Дуванске индустрије Бујановац, Богољуб Томић, а финан-

ПОКЛОН ЗА ДАН ВОЈСКЕ

После опоравка у нишкој Војној болници мајор Рахман Бандић вратио се, почетком 2004, на своју дужност у Копненој зони безбедности. У том периоду базу „Голема чука“ обишао је тадашњи министар одбране Борис Тадић, који је поздрављајући мајора Бандића нагласио да су такви људи стуб наше војске и да ту нема никакве дилеме. – Начин на који он обавља посао данас – рекао је Борис Тадић – говори да наша војска има довољно виталности за сва искушења. Колико се председнику Републике Србије Борису Тадићу урезао у памћење лик храброг и стаменог мајора сведочи и податак да је он, за овогодишњи Дан војске Србије, по команданту Четврте бригаде КоВ пуковнику Милосаву Симовићу, послао поклоне и упутио жеље за добро здравље потпуковнику у пензији Бандићу. Стално интересовање за здравствено стање Рахмана Бандића и његов опоравак исказују и министар одбране Драган Шутановац, начелник ГШ ВС генерал-потпуковник Здравко Понош, командант Копнене војске генерал-потпуковник Младен Ђирковић и припадници Четврте бригаде КоВ.

Рахман Бандић, после повратка у строј 2004. године, са тадашњим министром одбране и начелником Генералштаба на бази Голема чука

ЗАШТО?

– Од уласка у Копнену зону безбедности – каже Бандић – покушавали смо да успоставимо добре односе са албанским становништвом и поверење. У томе смо несумњиво успели. Колико смо пута само превезли мештани на путу Добросин–Лучане, пружали помоћ приликом квара возила, лечили људе, пребацивали децу до школе и делили маренду са њима.

Односи припадника Војске и локалног албанског становништва временом су постајали све бољи, али управо је то сметало екстремистима и терористима, што је терористички напад код Лучана и показао. Истрага поводом тог терористичког акта указала је на два осумњичена лица, која су избегла на простор Косова и Метохије. Шта би Рахман Бандић рекао нападачима када би их данас срео?

– Питао бих: „Зашто?“ Је ли то хвала што смо вашу децу возили у школе, болнице и давали им чоколаде?

сијски директор Бање „Врело“ Драган Манасијевић омогућио ми је да током опоравка користим све бањске капацитете. Такви људи дали су ми снагу да упорно вежбам у колицима и убрзо се вратим на свакодневне радне задатке – прича Бандић.

О каквом старешини и човеку је реч довољно говори то да после рањавања и опоравка није искористио ни боловање које је добио. – Првог дана после доласка на посао отишао сам у базу „Добросин“ и прошао поред места где сам био нападнут. Хтео сам да дам пример мојим војницима и старешинама.

ПЕНЗИЈА

Храбри Рахман је до данас остао пример за све у врањској бригади, тако да је ванредно унапређење у чин потпуковника несумњиво дошло у праве руке. Нажалост, за Рахмана Бандића су опет дошли тешки дани, овог пута због бирократских и административних заврзламама. Прво је потпуковник Рахман Бандић пензионисан заједно са још 600 потпуковника који су имали више од тридесет година радног стажа, а нису имали завршену командно-штабну школу. - Када су ми рекли да идем у пензију – сетно говори – као да су ми рекли да сам добио рак. Гром ме погодио.

Здравствено стање потпуковника у пензији Рахмана Бандића је, иначе, тешко, има проблеме са кичмом, пршљенови су страдали, а у телу има 30 крупнијих гелера. Често се шали са пуковником Милосавом Симовићем како само он у Војсци Србије има више гелера у телу од њега.

– После одласка у пензију питао сам да ли ме следује неки инвалидски додатак. Четири пута сам писао, али увек су ми одговорали да немам права – каже Рахман. Невероватно. У потпуковника Рахмана Бандића терористи су испалили 176 метака из митраљеза 7,62 mm у тренутку када је обављао свој редовни војнички задатак. Само захваљујући врсним докторима једва је „претекао“, како људи овог краја воле да кажу, а данас, по бирократским службеницима – он нема права на инвалидски додатак.

Скромност Рахмана Бандића краси и његову породицу, коју чине супруга Снежана и синови Амел и Јасмин. Рахман је Снежану упознао у Штипу, заволео је и оженио 1984. године. Стан од 57 квадратних метара добили су у Бујановцу десет година касније и, како кажу, задовољни су јер „боље ишта, него ништа“. Волели би, због економске перспективе и образовања деце, да се преселе у Врање или Ниш, али за сада су ту где јесу. Снежана ради у бујановачкој Дуванској индустрији, синови завршавају школе, а највећи проблеми породице Бандић јесу они финансијски. - Тешко је, новца увек мало – говори Снежана. – Синови не раде и све је на нама. Ипак, економишемо некако и сналазимо се. Рахман би и у пензији нешто да ради, али посла у администрацији нема, док физичке послове он не сме да прихвати због здравственог стања.

Рахманов син Јасмин завршио је средњу економску школу. Сада жели да упише факултет у Нишу. О позиву официра није размишљао. Како рече, из куће не носи лепа искуства о очевом послу. - Знам да нам је отац увек недостајао – каже Јасмин – и да га никад са нама није било на летовањима, свадбама, прославама или празником.

Јасминове речи постају јасније у светлу сурове истине да је потпуковник Рахман Бандић две трећине свог породичног живота провео на логоровањима, стрелиштима, полигонима, базама, у Копненој зони или у касарнама, док је само трећину тог времена провео у кругу породице. Није га било у кући ни када су му се рађала два сина, али супруга Снежана, ипак, помирљиво говори: Мислим да је Рахман рођени војник и да је изабрао прави позив, а ја сам временом навикла да будем жена официра.

Нема сумње да лик Рахмана Бандића обједињује упечатљив збир особина које красе већину старешина и војника бригаде која чува мир на југу Србије. Њих одликује велико срце, професионализам, војничка вештина, срчаност, храброст, међусобно другарство, солидарност и велики углед у региону где живе и раде. Својим људским и професионалним квалитетима они су стекли поверење не само српског живља у општинама Трговиште, Бујановац, Прешево и Врање, већ и Албанаца и, на тај начин, умногосте допринели реализацији државне политике.

У том контексту потпуковник у пензији Рахман Бандић представља упечатљив пример самопрегора, истрајног рада, пожртвовања и коректног односа официра који је дао велики допринос ширењу поверења између мештана и државе. Преживевши терористички напад, после опоравка, он се са још већим еланом посветио продубљивању веза и стварању добрих односа између припадника војске и локалног албанског становништва. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ